

LEVENSLOOPAANPAK

Sinds een aantal jaar is er een landelijke levensloopaanpak voor personen met verward gedrag (de levensloopaanpak). Personen die in deze levensloopaanpak geïnccludeerd zijn kunnen ook bij DJI (in het gevangeniswezen) zitten.

Mensen die geïnccludeerd zijn in de levensloopaanpak hebben extra zorg en begeleiding nodig. De groep kenmerkt zich door (potentieel) gevaarlijk verward gedrag in combinatie met ernstige chronische psychiatrische problematiek. Kenmerkend voor de doelgroep is dat zij wisselend zorg en ondersteuning nodig hebben vanuit verschillende titels en dus verschillende ketenpartners. Ze krijgen ondanks inspanningen van verschillende partners vaak niet de juiste zorg of aansluiting daarop, en raken dan tussen wal en schip. Het is daarom van groot belang dat er goede samenwerking is tussen die partijen. Er bestaat bij levensloopcliënten een grote kans op nieuwe crisissituaties, recidive of ernstige incidenten. Doel van de levensloopaanpak is om deze mensen beter te begeleiden (een leven lang als dat nodig is) zodat zij minder overlast veroorzaken. Er moet een sluitende keten van ondersteuning, zorg en veiligheid zijn voor deze doelgroep.

LEVENSLOOPAANPAK - DJI

Wanneer een gedetineerde tot de doelgroep van de levensloopaanpak behoort is de rol van DJI, net als bij alle gedetineerden, te zorgen voor een veilige insluiting en werken aan een verantwoorde terugkeer in de maatschappij. Om de levensloopaanpak te realiseren wordt samengewerkt met de partners in het levensloopteam. In het levensloopteam, waaraan door professionals van DJI wordt deelgenomen als het om een geïnccludeerde gedetineerde gaat, worden afspraken gemaakt over wie wat doet. Het is daarvoor van belang dat de PI op de hoogte is van het feit dat een gedetineerde geïnccludeerd is in de levensloopaanpak. De levensloopcoördinator (buiten DJI) is de casemanager en eerste aanspreekpunt voor de cliënt, dus ook tijdens detentie.

Hieronder zijn de processtappen voor de levensloopaanpak voor DJI globaal beschreven.

INCLUSIECRITERIA (VOOR AANMELDING)

- Personen (18+) die agressief en/of gevaarlijk gedrag (dreigen te) vertonen als gevolg van een psychische aandoening en/of een lichte verstandelijke beperking (IQ hoger dan 50) en/of niet aangeboren hersenletsel;
- Er is sprake van gevaarlijk gedrag richting anderen/samenleving of een aantoonbaar (hoog) risico op dit gedrag;
- Er is sprake van langdurige, terugkerende en moeilijk beheersbare (multi-) problematiek, die onvoldoende in bestaande ondersteuning-, zorg- en begeleidingssystemen te beheersen valt;
- Mede door de dominante gedragsproblematiek is er behoefte aan een structurerende behandeling, begeleiding en begrenzing; bij voorkeur ambulant;
- Er is of was sprake van een rechtelijke machtiging (Wzd), een zorgmachtiging of strafrechtelijke titel naar aanleiding van het gevaarlijke gedrag richting anderen/samenleving;
- Er is een risico dat zonder een sluitend aanbod van ambulante intensieve zorg en ondersteuning, passende hulp of huisvesting een grotere kans is op herhaling van het gevaarlijke gedrag dat onlosmakelijk verband houdt met de psychische aandoening, de (licht) verstandelijke beperking en/of niet aangeboren hersenletsel en slechts met dwang te beheersen valt.

INSTROOM IN PI

- De gemeente van herkomst van gedetineerden ontvangt automatisch een melding van een detentie en de betreffende verblijfplaats.
- Het bureau nazorg /re-integratie ex-gedetineerden van de ontvangende gemeente checkt in Pgax/Kedo of de persoon in regie is in het Zorg- en Veiligheidshuis.
- Bij een hit informeert het bureau nazorg de gemeentelijke (casus)regisseur/nazorgcoördinator.
- De gemeentelijke (casus)regisseur/nazorgcoördinator informeert de levensloopcoördinator over de detentie.
- De levensloopcoördinator informeert de procesregisseur van het Zorg- en Veiligheidshuis.
- De levensloopcoördinator informeert de desbetreffende PI (backoffice) dat de gedetineerde geïnccludeerd is in de levensloopaanpak.
- Een geïnccludeerd persoon die instroomt in de PI wordt via SPV (of medische dienst/casemanager) aangemeld bij en in zorg genomen door het PMO.

OVERPLAATSING

- Bij een eventuele overplaatsing geeft de PI door aan de ontvangende PI dat een gedetineerde in de levensloopaanpak zit door dit te melden bij de backoffice van de ontvangende PI. De backoffice geeft dit door aan de casemanager en SPV. De SPV meldt dit ook bij het betrokken ZVH/ levensloopcoördinator.
- SPV van oude PI stemt af met SPV nieuwe PI over zorginhoudelijke zaken.

VERBLIJF IN PI

- De casemanager stemt met de SPV af over het op te stellen D&R-plan.
- Rol casemanager in detentietraject: regiehouder D&R vanuit de PI.
- Rol SPV in detentietraject: richt zich op vraagstukken rond psychiatrische complexe zorg en stemt met de levensloopcoördinator af over het in te zetten zorgtraject. Dat kan inhouden dat de (reeds eerder gestarte) behandeling tijdens detentie doorloopt, maar in elk geval dat er contact is tussen de gedetineerde en de levensloopcoördinator.
- SPV neemt na afstemming met de casemanager deel aan het ZVH-casusoverleg wanneer dat nodig is. In deze periodieke casusoverleggen in het ZVH worden zaken besproken die moeten worden geregeld voor de periode na detentie (zoals curatele, indicatiestellingen, huisvesting) zodat deze tijdens detentie alvast in gang kunnen worden gezet. In dat overleg worden ook werkafspraken gemaakt over wat de levensloopcoördinator, de gemeentelijke (casus)regisseur/nazorgcoördinator en de verschillende functionarissen in de PI doen.
- De casemanager meldt bij de gemeentelijke (casus)regisseur/nazorgcoördinator van de gemeente, waar de gedetineerde gaat uitstromen.

UITSTROOM

- Bij het organiseren van nazorg betreft SPV de levensloopcoördinator (en ZVH) en zorgt ervoor dat gemeente(n) op de hoogte zijn. SPV stemt dit ook af met casemanager.
- Wanneer de gedetineerde de PI heeft verlaten nemen de casemanager en SPV niet meer deel aan het levensloopteam.

AANMELDEN

De PI kan ook een gedetineerde, die aan de inclusiecriteria voldoet, bij het ZVH (behorend bij de gemeente van herkomst) aanmelden voor de levensloopaanpak. Dit doet de SPV. In het ZVH wordt tijdens de aanmeldtafel besloten of de persoon wordt geïncludeerd. Als het niet duidelijk is welke gemeente verantwoordelijk is, dan kan de PI contact opnemen met het ZVH dat hoort bij regio waarin de PI is gevestigd.

WIE ZITTEN ER IN HET LEVENSLOOTTEAM?

Alle partners die betrokken zijn bij de casus vormen samen het levensloopteam. Zij werken samen vanuit een gezamenlijke professionele verantwoordelijkheid.

Procesregisseur zorg- en veiligheidshuis

- Voorzitter van de overleggen met netwerkpartners, zorgt dat zij met elkaar een trajectplan opstellen.
- Regisseert de samenwerking met netwerkpartners.
- Spoort netwerkpartners aan, waar nodig, om een stap extra te zetten.
- Werkt intensief samen met de levensloopcoördinator en de gemeentelijk (casus)regisseur/nazorgcoördinator.
- Monitort met hen de voortgang van het trajectplan.

Forensisch levensloopcoördinator (buiten DJI)

- Is de casemanager en eerste aanspreekpunt voor de cliënt (dus ook tijdens detentie).
- Coördineert op- en afschalen van zorg, waaronder beveiligde intensieve zorg.
- Biedt langdurende en soms 'levenslange begeleiding'.
- Houdt zicht op de ondersteuningsbehoefte.

Gemeentelijke (casus)regisseur/nazorgcoördinator

- Coördineert gemeentelijke ondersteuning op alle levensgebieden (wonen, uitkering, werk/dagbesteding, schulden, etc.) en openbare orde en veiligheid.
- Verbinding met het veiligheidsdomein.
- Aanjagen netwerkpartners op uitvoering trajectplan.

Informatiecoördinator zorg- en veiligheidshuis

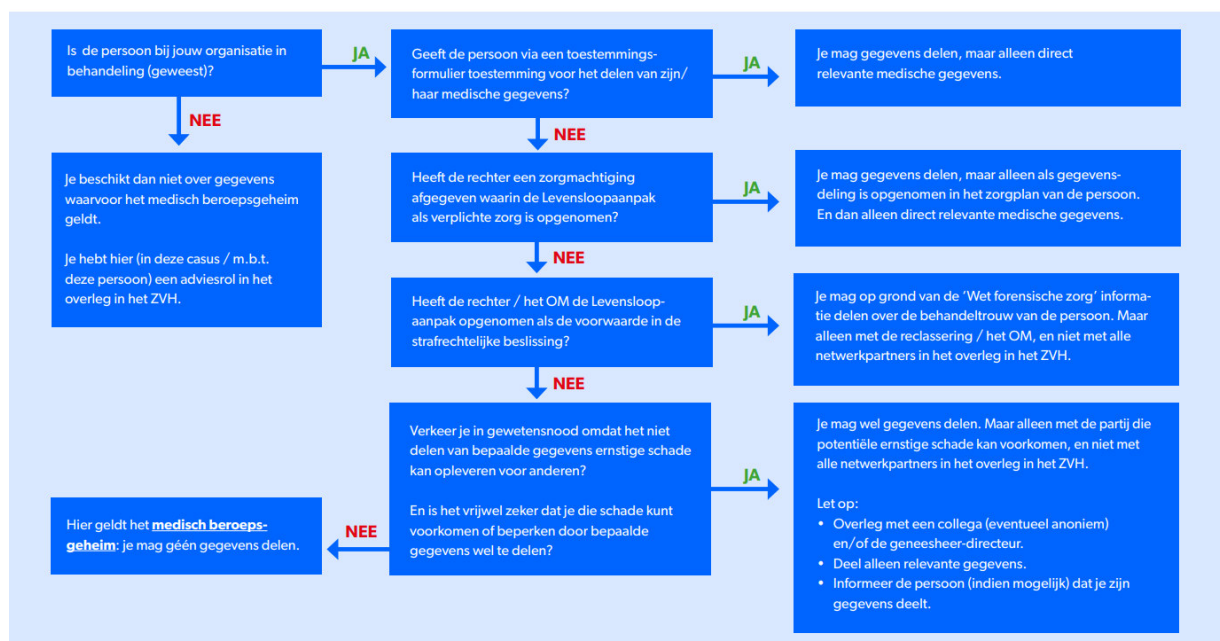
- Plannen, organiseren en vastleggen van afspraken in casusoverleggen.
- Registreert alle geïncludeerde cliënten in het zorg- en veiligheidshuis registratiesysteem en levert periodiek monitoringsinformatie aan.

Andere zorgaanbieders (ggz, verslavingszorg of verstandelijk gehandicaptenzorg)

- Stemt het zorgaanbod af met de levensloopaanbieder tijdens op- en afschalen.
- Woonpartners
- Signalerende functie en afstemming met levensloopaanbieder.
- Samenwerking bij op- en afschalen.

Overige veiligheidspartners

- Politie: signaleren en adviseren, opsporen en aanhouden, veiligheid en handhaving.
- Reclassering: advies, resocialisatie en toezicht.
- Openbaar Ministerie: interventies strafrecht en civielrecht.
- Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI).



Bron: Fivoor

HET DELEN VAN (MEDISCHE) GEGEVENS¹

In de Levenslooppakket is het delen van gegevens heel belangrijk. De zorgprofessional heeft echter een medisch beroepsgeheim. Dit betekent dat toestemming nodig is van de persoon in de Levenslooppakket om zijn gegevens te mogen delen met netwerkpartners in de Levenslooppakket.

¹ Per 1 maart 2025 treedt de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden (WGS) in werking. Deze wet maakt duidelijk onder welke strikte voorwaarden informatie kan worden verwerkt binnen 4 bestaande samenwerkingsverbanden (waaronder ZVH) op het terrein van zorg en veiligheid.